

רע"פ 7145/15 - אלמו אנגואץ' נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 7145/15

לפני:

כבוד השופט א' שהם

המבקשת:

אלמו אנגואץ'

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 20.10.2015, בעפ"ג 55321-08-15, שניתן על ידי כב' השופטים א' טל - נשיא; ז' בוסתן; ו-ש' בורנשטיין

בשם המבקשת:

עו"ד יגאל (איגור) בלפור

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים א' טל- נשיא; ז' בוסתן; ו-ש' בורנשטיין), בעפ"ג 55321-08-15, מיום 20.10.2015, בגדרו התקבל, בחלקו, ערעורה של המבקשת על גזר דינו של בית משפט השלום בפתח תקווה (כב' השופטת א' נחמן), בת"פ 39653-02-14, מיום 16.7.2015.

רקע והליכים קודמים

2. לפי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 16.2.2014, בשעה 07:20, או בסמוך לכך, ניגשה אסקדד פלקה (להלן: המתלוננת) לחניית הבניין בו היא מתגוררת, על מנת לנסוע למקום עבודתה. החניות של הבניין בו מתגוררת המתלוננת, והבניין בו מתגוררת המבקשת, צמודות. באותן נסיבות, ניגשה המבקשת למקום, כאשר היא אוחזת בסכין בידה. מיד ובסמוך, הניפה המבקשת את הסכין לעבר פניה של המתלוננת. המתלוננת הרימה ידה כדי להגן על עצמה אך להב הסכין פגעה בלחיה הימנית. כתוצאה מכך, נגרם למתלוננת חתך עמוק ומדמם. בתגובה לכך, תפסה המתלוננת את המבקשת בלחי ימין בציפורניה ושרטה אותה בפניה. בגין מעשה זה, הואשמה המבקשת בפציעה, כשהעברין נושא נשק קר, לפי סעיף 334, בצירוף סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

3. ביום 11.9.2014, הורשעה המבקשת, על בסיס הודאתה, בכתב האישום המתוקן, ובהסכמת הצדדים הדיון נדחה עד לקבלת תסקיר שירות המבחן בעניינה. תסקיר שירות המבחן, אשר הוגש ביום 21.1.2015, סקר בהרחבה את נסיבותיה האישיות של המבקשת ואת הרקע לביצוע העבירה, וקבע כי רמת הסיכון למעורבות חוזרת בהתנהגות אלימה, בינונית. עוד תואר בתסקיר המבחן כי המבקשת "מצמצמת ומטשטשת התנהגותה הבעייתית ומשליכה האחריות לקשייה על המתלוננת". לבסוף, נכתב בתסקיר שירות המבחן:

"לאור התייחסות מצמצמת ומשליכת אחריות וקושי להתייחסות ביקורתית ובדיקה מעמיקה, כמו גם קושי בתקשורת עמנו, כגורם סמכותי וממסדי, לא נוצר בסיס, ולו ראשוני להמשך מעורבות שירותנו בעניינה של אלמו [המבקשת]. יחד עם זאת, כשאנו ערים לחומרת העבירה ועמדת המאשימה [המשיבה] לעונש, לאור העובדה כי מדובר בעבירה ראשונה ויחידה, לאור המחירים להם נדרשה אלמו [המבקשת] עד כה, בגין התנהגותה הנדונה, לאור תפקודה התקין במישור המשפחתי והתעסוקתי ולאור התרשמותנו מהשפעתם המרתיעה של הצעדים המשטרתיים והמשפטיים שנקטו כנגדה עד כה, אנו סבורים כי ענישה מרתיעה, בדרך של מאסר על תנאי משמעותי לצד פיצוי המתלוננת, הולמים מקרה זה ואנו ממליצים על כך. במידה ובית המשפט ימצא לנכון הטלת ענישה קונקרטית בנוסף, אנו סבורים כי מאסר שירוצה בעבודות שירות, הינה ענישה קונקרטית מספקת במקרה זה" [ההדגשות שלי - א.ש.].

4. ביום 28.5.2015, התקיימו הטיעונים לעונש בפני בית משפט השלום בפתח תקווה, וביום 16.7.2015, ניתן גזר הדין בעניינה של המבקשת. בהחלטתו של בית המשפט, נקבע, כי על אף הנסיבות האישיות של המבקשת, לא ניתן יהיה להגשים את מטרות הענישה, במקרה דנן, ללא השתתפות עונש מאסר בפועל, וכך נכתב:

"קלות זו בה נשלפת סכין שפוצעת גופו של אדם על רקע עניין של מה בכך, מחייבת ענישה מוחשית ומרתיעה שתרחיק את הנאשמת [המבקשת] מהחברה, אך לתקופה הנמצאת ברף התחתון של המתחם, זאת לנוכח נסיבותיה האישיות של הנאשמת [המבקשת] ובמיוחד היותה אם לפעוטה".

על כן, השית בית משפט השלום על המבקשת 10 חודשי מאסר בפועל; 8 חודשים מאסר על תנאי, לבל תעבור עבירת אלימות כנגד גוף במשך 3 שנים מיום שחרורה; קנס כספי בסך 3,000 ₪ (או 30 ימי מאסר) ופיצוי בסך 5,000 ₪ למתלוננת.

5. ביום 20.10.2015, נדון בפני בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, ערעורה של המבקשת על חומרת העונש. בהודעת הערעור טענה המבקשת כי שגה בית משפט השלום בקביעת מתחם הענישה לעבירה בה הורשעה; היה על בית המשפט לחרוג מן המתחם עקב שיקולי שיקום; ושגה כאשר נמנע מלאמץ את המלצת שירות המבחן. במסגרת עמוד 2

הערעור, הוצג בפני בית המשפט מסמך מיום 7.10.2015, המעיד על כך שהמבקשת מצויה בהריון (בשבוע ה-17). בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור וקבע כי:

"לא היינו מתערבים בעונש המאסר שהוטל על המערערת [המבקשת] אלמלא הייתה המערערת [המבקשת] בהריון ויש לעשות הכול למענה ולמען ילדיה על מנת שתוכל ללדת לאחר שתסיים את ריצוי המאסר"

לבסוף, החליט בית המשפט המחוזי כי המקרה הנדון איננו מתאים לריצוי מאסר בעבודות שירות, ועל כן גזר את עונשה של המבקשת ל-4 חודשי מאסר בפועל.

הבקשה לרשות ערעור ועיכוב ביצוע

6. הבקשה שלפניי הוגשה בתאריך 25.10.2015, ואיתה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל. עוד באותו יום התקבלה הבקשה לעיכוב ביצוע. בבקשתה, טוענת המבקשת כי במקרה דנן עולה שאלה אשר חורגת מעניינם של הצדדים והיא: "האם עובדת היותה של נאשמת אם לפעוט, או עובדת היותה בהריון, מצדיקות הימנעות מעונש מאסר בפועל (להבדיל מהיות נתונים אלו שיקול להקלה בעונש)?" לשיטתה של המבקשת, בעבירות מסוימות, כאשר עונש המאסר נמדד בחודשים ולא בשנים, הריון או הורות מצדיקים, כשלעצמם, הימנעות מגזירת עונש מאסר בפועל, משיקולים ערכיים ומוסריים, אלא אם מתקיימות נסיבות חריגות ומיוחדות המחייבות זאת (למשל, אם העבירה הובילה למותו של אדם).

7. עוד ציינה המבקשת בבקשתה, כי סיפורה מעורר חשש לאי צדק, אשר מחייב חריגה מכללי מתן רשות ערעור. נסיבותיה האישיות של המבקשת, סיפור חייה וטובת משפחתה, כך לטענתה, מעוררים שאלה אנושית-מצפונית המצדיקה הענקת רשות ערעור. המבקשת היא אישה צעירה, נטולת עבר פלילי, אם ל-4 ילדים, בהם פעוטה בת שנתיים, ונמצאת בשבוע ה-19 להריונה. בגיל 10 נישאה המבקשת לבעלה, המבוגר ממנה ב-15 שנים. בתה הבכורה נולדה כאשר היא הייתה בת 15. בגיל 20, לפני כ-12 שנים, עזבה את משפחתה, ועלתה ארצה עם בעלה ושני ילדיה, אולם מעולם לא הצליחה להשתלב בארץ. לשיטתה של המבקשת בשפה העברית דלה ביותר, ולפרנסתה נאלצה לעבוד בעבודות ניקיון וכאורזת במרכול.

8. בהתייחס לאירוע מושא כתב האישום, מציינת המבקשת, כי בינה לבין המתלוננת קיים סכסוך שנפרס על פני שנים ארוכות, במהלכו הרגישה המבקשת כי המתלוננת מתנהגת כלפיה באופן משפיל, פוגע ואלים. עוד נטען כי, המבקשת הביעה צער וחרטה על אירוע זה, בכל המסגרות בהן היא לקחה חלק. בעקבות האירוע, חוו המבקשת ומשפחתה שבר עמוק, מבחינה כלכלית ואישית. פרנסת המשפחה הוטלה כולה על כתפי בעלה והדוחק הכלכלי הביא את המשפחה למצב בו היא אינה יכולה לרכוש מזון בסיסיים. עוד תיארה בבקשתה, כי לצד הדחק הכלכלי, מעצר הבית שבו שהתה השפיע גם על המרקם המשפחתי.

9. המבקשת צירפה לבקשתה מספר מסמכים: חוות דעת פסיכיאטרית מיום 26.2.2014, ממנה עולה כי בוחן המציאות והשיפוט של המבקשת תקינים וכי היא איננה זקוקה לאשפוז פסיכיאטרי; מכתב שנשלח למבקשת ולבעלה מבית הספר, מיום 25.5.2014, בו נכתב על שני בניה, כי לקראת סיום מחצית א' של שנת הלימודים חלה ירידה

בתפקודם בכיתה; דו"ח סוציאלי מהאגף לשירותים חברתיים בפתח תקווה, מיום 29.4.2015, בו מפורטים הקשיים הכלכליים של משפחת המבקשת. בין השאר נאמר בדו"ח, כי להתרשמות האגף, מסתובבת המבקשת עם צער גדול על מעשיה, ומביעה חרטה; כמו כן, צורף לבקשה מסמך רקע של מרכז המחקר והמידע של הכנסת משנת 2005 בנושא "הסדרים ייחודיים לאסירות הרוח או אימהות לילדים קטנים" בו מפורטים, בין היתר, קשיים הכרוכים בכליאתן של אימהות לפעוטות ונשים בהריון.

10. על רקע כל האמור לעיל, סבורה המבקשת יש להימנע, בנסיבותיה, מהטלת עונש מאסר בפועל.

דין והכרעה

11. לאחר עיון בבקשה, הגעתי לידי מסקנה כי היא אינה עומדת באמות המידה הנדרשות לקבלת רשות ערעור, ועל כן דינה להידחות.

12. חריגים הם המקרים בהם תינתן רשות ערעור, על פסקי דין של בית משפט מחוזי בשבתו כערכאת ערעור על החלטות של הערכאה הדיונית. בקשה מעין זו תתקבל רק כאשר המקרה מעורר שאלה משפטיות רחבת היקף, אשר חורגת מעניינים של הצדדים; או כאשר עולה חשש כי נגרם לבעל דין אי צדק חמור או עיוות דין בהליך המשפטי בעניינו (רע"פ 6449/15 חלוואני נ' מדינת ישראל (12.10.2015); רע"פ 4881/15 הלפרין נ' כרמי (24.9.2015); רע"פ 6032/15 אל וחידי נ' מדינת ישראל (21.9.2015)).

13. זאת ועוד, רשות ערעור לעניין חומרת העונש, כמו זו שלפניי, תינתן במשורה, ורק באותם מקרים בהם סבור בית המשפט כי עסקינן בסטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת והראויה (רע"פ 5775/15 וייצמן נ' מדינת ישראל (3.9.2015); רע"פ 5658/15 סמירנוב נ' מדינת ישראל (24.8.2015); רע"פ 5675/15 רדאוש נ' מדינת ישראל (24.8.2015)). בקשה זו אינה נמנית על מקרים אלו ומטעם זה בלבד יש בכדי לדחותה.

14. למעלה מן הצורך, אתייחס לטענותיה של המבקשת. אינני מסכים עם טענתה כי הורות או הריון מצדיקים, כשלעצמם, הימנעות מהטלת עונש מאסר בפועל. בגזירת דינו של כל נאשם, שוקל בית המשפט שיקולים לקולא ולחומרה. היותה של נאשמת בהריון או העובדה כי היא אמא לילדים קטנים משמשות, על דרך הכלל, נסיבות לקולא, הנשקלות עם נסיבות המקרה הקונקרטי, ועם יתר השיקולים הרלבנטיים לגזירת העונש (ע"פ 1826/14 דוד נ' מדינת ישראל (4.8.2014); רע"פ 3714/15 מלר נ' מדינת ישראל (8.6.2014)). אין לכבול את שיקול דעתו של בית המשפט, בקביעה אפריורית לפיה נסיבות אלו או אחרות יחייבו הימנעות מהטלת עונש מאסר בפועל. תוצאה זו איננה ראויה ואיננה רצויה.

15. עם זאת, מובן, כי יש מקום ליתן משקל נכבד לשיקולים האישיים שהועלו על-ידי המבקשת, בנסיבות העניין, ונראה כי כך נעשה על ידי בית המשפט המחוזי, בהעמידו את עונשה של המבקשת על 4 חודשי מאסר בפועל בלבד. בניגוד לנטען בבקשה, בית המשפט המחוזי אכן בחן את התאמתה של המבקשת למאסר על דרך של עבודות שירות, ואולם הוא סבר כי מקרה זה איננו מתאים לענישה כזו. בנסיבות אלה, לא מצאתי כי יש עילה להתערב בפסק דינו של בית המשפט המחוזי.

16. לאור האמור, דין הבקשה להידחות.

17. החלטתי מיום 25.10.2015, באשר לעיכוב ביצוע עונש המאסר, מתבטלת בזאת. על המבקשת להתייצב בתאריך 18.11.2015, עד לשעה 10:00, בבית סוהר נווה תרצה, לריצוי עונשה או על פי החלטת שב"ס, כשברשותה תז או דרכון. על המבקשת לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

ניתנה היום, ט"ו בחשון התשע"ו (28.10.2015).

ש ו פ ט
